

NdK Compact Lanaken Verslag focusgroep handelaars en pandeigenaars d.d. 01/12/21 (via Teams)

Op woensdagavond 1 december 2021 organiseren we een digitale sessie met vertegenwoordiging van ondernemers/handelaars en de vastgoedsector uit Lanaken.

Ook de dienst economie van de gemeente Lanaken is vertegenwoordigd.

Het projectteam herhaalt de doelen van het Naar de Kern traject:

- versterking van Lanaken centrum als ondernemende kern
- samen met burgers, ondernemers, jeugd en andere betrokkenen het DNA – dat is de eigenheid / de unieke kracht - van Lanaken zichtbaar maken
- dit omzetten in een helder concept, een richtingaanwijzer voor de toekomst
- toepassing van dit concept op het centrum van Lanaken

De gemeente bevestigt deze doelen. In het verleden is er al veel geïnvesteerd op vlak van infrastructuur, evenementen en samenwerking met de middenstand, maar er is meer beleving nodig. Vanuit het Parlement M is specifiek de vraag gekomen om op zoek te gaan naar het unieke DNA van de gemeente.

We beginnen met een korte kennismakingsronde en polsen meteen even naar het gevoel bij het huidige centrum van Lanaken.

- in de jaren 80-90 was Lanaken-centrum bruisend
- ook nu kom ik iedere dag nog even in het centrum, maar het is allemaal wat minder geworden
- heel moeilijke opdracht om Lanaken weer levendig te maken
  - te lang op onze lauweren gerust
  - teveel focus geweest op appartementsbouw in het centrum
    - dit heeft de beleving aangetast
      - veel oudere inwoners in het centrum
    - gelukkig hebben we de scholen nog
- ontwikkeling horeca stagneert (witte kassa)

- reden om mijn zaak te starten in Lanaken centrum was combinatie van de gezelligheid van het centrum en de gunstige huurprijs
- centrum is levendig tijdens evenementen, doods op andere momenten

- probleem van Lanaken (leegstand in de kern, weinig beleving) is niet uniek voor Lanaken
  - veel gemeenten kampen met deze problematiek
  - evolutie van de tijd: uitdaging om met de nieuwe maatschappij om te gaan
- het verleden is het verleden (we moeten dit los laten)
  - projectteam: wel belangrijk om even stil te staan bij het verleden en eventuele krachten mee te nemen naar de toekomst
- progressief denken is de oplossing
- ook belangrijk te kijken naar sterktes van de omliggende gemeenten en ofwel sterktes overnemen of (nog beter) eigen unieke sterktes beter verkopen

- de mentaliteit en hartelijkheid van de Lanakenaar is een belangrijk kenmerk
  - dit is onderscheidend ten opzicht van de omliggende gemeenten

Wat is er uniek/bijzonder aan Lanaken?

- openheid
- gemeentelijke sfeer
- ons-kent-ons mentaliteit
  - wel per generatie (jongeren kennen de ouderen niet en omgekeerd)
- internationaal karakter (ligging)
  - voornamelijk Nederland-georiënteerd (“Maastricht is thuis”)
    - als 12-jarige gingen we met de fiets naar Maastricht
- fantastische natuur (wandelen/fietsen) II
- ligging dichtbij Luik, Maastricht, Aken
- relatie met Nederlanders
  - veel Nederlandse kennissen en vrienden
  - huidige generatie is zeker geïntegreerd
  - eerste generatie eerst niet, maar intussen ook wel
- carnaval II
- volleybalploeg was vroeger ook uithangbord
- Lanaken is een woongemeente van Maastricht zoals Brasschaat van Antwerpen
- we missen een autosnelweg, maar wel spoor/kanaal (voor de lokale bedrijvigheid)
  - misschien kan de tram ons toegankelijker maken
  - desondanks is Lanaken goed bereikbaar door de nabijheid van de E313-E314
- gezelligheid van de mooie dorpen
- Nationaal Park Hoge Kempen
- ligging in het ENA-gebied: opportuniteit om watergebonden bedrijven aan te trekken
- thuisgevoel
- dialect

We toetsen de bouwstenen af die eerder naar boven kwamen in de participatieve sessies en de digitale enquête. We hebben ze intussen geclusterd in een aantal blokken.

grensgemeente woongemeente/slaapgemeente aandeel senioren in het centrum ligging (vlakbij Maastricht) bereikbaarheid alles is er	vriendelijkheid hartelijkheid gezelligheid
natuur sport/wandelen kanaal/Maas rust/ontspanning Nationaal Park Hoge Kempen Pietersheim	erfgoed mooie dorpen carnaval

We vragen even door over de omschrijving van Lanaken als **woongemeente / slaapgemeente gezien het grote aantal inwoners met een Nederlandse herkomst:**

- indien Nederlanders kinderen hebben, integreren ze gemakkelijker via school, sport, hobby
  - voorbeeld: helft van de lokale tennisclub zijn mensen met een Nederlandse identiteit
- eerste generatie in de jaren 80-90 was niet geïntegreerd
  - voornaamste (enige) reden voor vestiging in Lanaken was fiscale optimalisatie
  - weinig interesse in Lanaken centrum
- deze (intussen) oudere generatie Nederlanders betreft nu appartementen in het centrum
- ook in de deelgemeenten wonen nu veel jonge gezinnen met Nederlandse roots die volledig geïntegreerd zijn
  - opportuniteit (voor het centrum): de doorgaans kapitaalkrachtige Nederlanders zijn er, zowel in het centrum als in de deelgemeenten.
    - Vraag is: “wat moeten we in het centrum aanbieden zodat ze er komen kopen?”

Het projectteam geeft aan dat het interessant zou zijn bijkomend een korte sessie te organiseren met enkele Nederlandse inwoners. Dit wordt opgenomen in het vervolg van het traject.

In de vorige sessies kwam ook naar boven dat “alles aanwezig is**” in Lanaken (centrum).**

Dit wordt genuanceerd:

- alle basisvoorzieningen zijn er wel, maar niet alle soorten winkels
- geen universiteit, geen ziekenhuis,...
- “alles is er” voor de senioren in het centrum”
  - dit zijn de Nederlanders die in de jaren 80-90 naar Lanaken gekomen zijn en zich nu in het centrum gevestigd hebben.
- Lanaken is voorbijgestoken door Bilzen en Maasmechelen als handelscentrum
  - Lanaken heeft teveel ingezet op appartementsbouw
  - het liep te lang te goed zonder veel inspanningen

Verskil in betrokkenheid tussen de verschillende dorpen/centra?

- meer samenhang in de andere kernen dan in Lanaken centrum
  - misschien zijn de ondernemers in het centrum teveel ontgoocheld door acties in het verleden die niet het gewenste effect hadden
- belangrijk om toch bijkomend ondernemers te betrekken
  - voorstel om in januari 2022 een korte presentatie te geven aan Parlement M (na voorstelling aan het CBS) over het traject tot hier en het vastgelegde DNA gezien hun vraag aan

Wat hebben de mensen nodig om te geloven in het centrum?

- meer variatie in het aanbod
  - ook voor jongeren, actieve leeftijd
- invulling van de leegstaande panden
- parking/mobiliteit blijft belangrijk
- sfeer
  - eigentijdse kerstlichtjes, versiering, schaatsbaan
    - maak het interessant voor social media
    - ondernemers/verenigingen de ruimte geven om initiatief te nemen
      - gemeente kan faciliteren
- ingrepen zijn nodig: openingen creëren door gebouwen af te breken (oud postgebouw?)
  - hoeft niet altijd duur te zijn, maar wel groots durven denken

In een eerdere sessie hoorden we: “De sprankel van Lanaken is verloren”.

Wat was de sprankel van Lanaken?

- harmonie was een belangrijk deel van Lanaken
- in de jaren 80-90 was er een jongere dynamischere bevolking in het centrum
  - gouden jaren van de middenstand die later niet geëvolueerd/ontwikkeld zijn
  - er is/was een hoog bestedingsbudget
    - niet enkel bij de senioren, maar ook bij de nieuwe generatie
      - beiden hebben bestedingspotentieel in de kern
- we moeten Lanaken goed/beter verkopen zoals we doen om Nederlanders naar Lanaken te krijgen: “Je kan hier beter wonen voor minder geld, onderwijs is meer gedisciplineerd, ziekenhuizen zijn goed en de kinderopvang is top.”
  - bijkomend overtuigen: én het is er gezellig om in het centrum te vertoeven
- nieuwe Carrefour is goede stap in heropleving centrum
- nood aan bijkomend kwalitatief aanbod (authentiek/gezellig)
  - kijken wat er al is en wat nog gewenst is
- nog minstens 1 grote trekker nodig en gezelligheid errond creëren
  - grote emblemen overtuigen van potentieel van Lanaken
- beleving: motivatie van oudere ondernemers neemt af om nog veel initiatieven te nemen
  - (voorbeeld: vroeger modeshow in de Da Vinci Galerij, nu weinig animo)
  - dit zijn niet de mensen die je nog overtuigd krijgt
  - potentieel zijn de starters, jonge ondernemers, gemotiveerde handelaars
  - Gemeente heeft de afgelopen jaren al veel initiatieven te genomen
    - er is een hefboom nodig om weer positiviteit te vinden onder de ondernemers

Wat is er nog niet aan bod gekomen tijdens deze sessie?

- La Butte aux Bois is belangrijk voor de uitstraling en naamsbekendheid van Lanaken in Vlaanderen
- natuurbegraafplaats
- potentieel om Uilenspiegelpark door te trekken naar het centrum qua sfeer/gezelligheid
  - plannen bestaan, maar on hold omwille van budgettaire redenen
    - gezien plannen on hold staan, geen verdere participatieve sessies voorzien met ondernemers over mogelijke verbinding
- parking
  - voor de aantrekking van een gemeente als Lanaken is parking belangrijk, gekoppeld aan openheid en groen
    - Lanaken is een kleine gemeente. Grote steden mijden meer en meer wagens. Misschien zit daar een opportuniteit voor een gemeente als Lanaken waar mensen zorgeloos de wagen kunnen parkeren dichtbij het centrum.
  - balans is belangrijk (duurzaamheid)
  - ondergrondse parking / boven groen is spijtig genoeg niet betaalbaar

Laatste woord:

- interessant
- benieuwd naar de resultaten
- wil bijdrage blijven leveren
- positieve blik op de toekomst
- senioren zijn een belangrijke groep
- potentieel om opnieuw een sprankel te vinden
- unieke kans om mee te werken aan nieuwe kern
  - mooi initiatief van de gemeente

Next steps:

- focusgroep met jongeren op 10/12
- extra sessie met inwoners van Nederlandse herkomst
- extra gesprek met enkele senioren uit het centrum